

Література:

1. Чатченко Т.В., Мангушев Д.В., Герасічкін В.С. Механізм забезпечення конкурентної стратегії підприємства. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2022. № 5-6. С. 88-96.
2. Гринчук Ю.С., Музиченко А.О., Приходько К.О. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності підприємства. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку*. 2021. № 26. С. 35-46.
3. Дячков Д.В., Вакуленко Ю.В., Горбатюк Л.М., Стещенко К.В. Стратегічні аспекти управління конкурентними перевагами підприємства на основі використання інформаційних технологій. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія : Економічні науки*. 2021. № 5(1). С. 22-28.
4. Чорна К.В. Стратегічний аналіз у системі заходів підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Соціально-гуманітарний вісник*. 2022. Вип. 40. С. 45-47.
5. Краузе О.І., Піняк І.А., Шпилик С. Маркетинговий стратегічний аналіз конкурентного потенціалу комерційного підприємства. *Галицький економічний вісник*. 2022. № 3. С. 81-90.

МАКРОМЕНЕДЖМЕНТ, ХАРАКТЕРИСТИКА ЙОГО СТАНУ В УКРАЇНІ ТА ПРИНЦИПИ РЕФОРМУВАННЯ

Тараєвська А.С., кандидат економічних наук, доцент,
Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7301-0881>

Литвинець Р.Б., аспірант,
Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ, Україна

Менеджмент соціально-економічної системи (надалі — макромеджмент) — це об'єктивне явище, яке оточує нас в повсякденному житті, однак існування якого ми не помічаємо або не замислюємось про його існування. Але саме завдяки йому забезпечується дотримання правопорядку, працює система соціального забезпечення, існує громадський транспорт, надається медичне обслуговування. Загалом поняттям макромеджмент визначається, як процес планування, організації, керування та контролю функціонування соціально-економічної системи з метою забезпечення її ефективності, досягнення стратегічних цілей та гармонійного сталого розвитку суспільства. Однозначно, це і система нормативних правил та комплексний набір управлінських рішень, які забезпечують поточні

процеси життєдіяльності соціально-економічної системи та її функціонування і розвиток у довготерміновій перспективі.

Архітектура макромеджменту має бути побудована таким чином, щоб забезпечувати не лише управління економічними процесами, але й враховувати соціальні, культурні, екологічні та інші аспекти суспільного життя, визначаючи основною своєю метою забезпечення стабільного, збалансованого розвитку країни, росту її конкурентоспроможності, покращення добробуту населення та формування стійкості до зовнішніх впливів.

Досягнення основної мети макромеджменту вбачається як наслідок виконання базових завдань, які можна окреслити наступним чином:

- Розробка і впровадження стратегій економічного розвитку;
- Підтримка соціальної рівноваги;
- Стимулювання інновацій та наукових досліджень;
- Ефективне управління природними ресурсами та екологічна політика;
- Забезпечення стабільності макроекономічних показників.

Загалом, сучасний макромеджмент спрямований на інтеграцію економічних, соціальних і екологічних пріоритетів у єдину узгоджену стратегію, яка відповідає як внутрішнім потребам країни, так і зовнішнім викликам глобалізованого світу, та характеризується наступними ознаками:

- Системність і багаторівневість підходів;
- Динамічність, інноваційність та орієнтація на результат;
- Екологічна та соціальна орієнтація;
- Підвищення ролі міжнародного співробітництва;
- Зосередження на людському капіталі;
- Адаптація до швидких змін.

Сучасний стан розвитку макромеджменту в Україні характеризується певними досягненнями, але водночас залишається чимало викликів і негативних моментів, які формують загальне негативне враження про умови для розвитку підприємницької діяльності. Якісні позитивні зміни у макромеджменті відбулися завдяки цифровізації, децентралізації та здійсненню реформ у сфері державних закупівель. Однак, повною мірою наявні і такі критичні виклики, як відсутність координації реформ та непоодинокі корупційні явища. Отже, попри певні позитивні тенденції, маємо комплекс системних проблем та серйозну потребу в подальшій професіоналізації, вдосконаленні системного підходу та стабілізації умов для стійкого розвитку.

Одним з визначальних результатів побудови якісної системи макроменеджменту є високий рівень інвестиційної привабливості в економічному середовищі країни. На жаль, понад 30 років переважно безсистемних і далеко не комплексних реформ не дали можливості сформувати Україну, як країну, яка була б лідером у цій сфері. Неможливо заперечити і те, що важливим чинником такої негативної ситуації є активна фаза військового конфлікту та її наслідки: зруйнована інфраструктура і ризики макрофінансової нестабільності в майбутньому.

Однак інвестиційну привабливість, яку вважають інтегральним показником якості умов ведення підприємницької діяльності, знижують також відсутність системи страхового покриття фінансових ризиків, нерозвинутість фінансової сфери та фінансових ринків, складна податкова система, недосконала система державних закупівель, складна схема дозвільних рішень у сферах будівництва, природокористування та земельних відносин.

Отже, докорінна трансформація макроменеджменту з обов'язковим застосуванням системного підходу та врахуванням комплексного впливу динамічних змін, що відбуваються в глобалізованому, світовому суспільно-економічному просторі, є надзвичайно актуальним питанням для України. Результатом такої цілеспрямованої діяльності має стати створення цілісного організаційно-економічного механізму, який забезпечить формування умов для ведення підприємницької діяльності на рівні, який суттєво перевищує якісні характеристики цього показника в інших країнах.

Актуальність реформування системи макроменеджменту за надзвичайно складних для країни обставин продиктована тим, що саме у такі періоди суспільство характеризується наявністю запиту на кардинальні зміни укладу суспільно-економічних відносин, які дають перспективу майбутнього розвитку, та високим рівнем терпимості до соціальних складнощів, зумовлених такими змінами на першому етапі їх впровадження.

Окрім того, саме зараз розробка і впровадження нових принципів макроменеджменту, які забезпечать підвищення рівня інвестиційної привабливості, є для нашої країни фактором виживання та єдиним реалістичним варіантом забезпечення довготривалих високих темпів сталого розвитку. Тільки такий шлях збереже шанс на здобуття Україною одного з чільних місць у когорті найбільш розвинених держав.

Метою реформування системи макромеджменту має стати не формування основ макромеджменту, яке базується на копіюванні чужих правил організації соціально-економічної системи, які дають можливість більш менш планомірно розвиватись, а створення сучасної інноваційної та унікальної системи суспільного устрою, яка забезпечить випереджаючі темпи розвитку за рахунок задіяння усіх внутрішніх резервів суспільного організму та спрямування їх в обраному стратегічному напрямку.

Щоб не перетворитись на животіючий аграрно-сировинний придаток світової економіки, Україні необхідно здійснити квантовий стрибок в напрямку побудови надзвичайно ефективної соціально-економічної системи і забезпечити її тривале існування.

Також слід чітко визначити, що кінцевою метою усіх суспільних трансформацій має стати побудова держави, яка пропонує громадянину усі залежні від неї компоненти щасливого життя, а саме: волю і свободу дій та думок, можливість самореалізації, постійний гарантований мінімальний рівень добробуту, відчуття безпеки і впевненості у своєму майбутньому.

Основними принципами реформування макромеджменту мають бути системність, комплексність та глибинні трансформації. Реформи не матимуть кардинального успіху, якщо не проводити їх системно у всіх суспільних секторах одночасно, а без комплексності, тобто врахування усіх чинників зовнішнього і внутрішнього світу, взагалі можуть зазнати краху і спричинити надзвичайно критичні негативні наслідки. Косметичність і поверхневність реформ теж уже не на часі. Вони не потрібні для виконання маяків МВФ чи звіту перед іншими кредиторами або включення у досягнення певної партії перед черговими виборами. Трансформації зараз – це шлях до порятунку, а отже їх потрібно втілювати попри труднощі і супротив змінам.

УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ КОМПАНІЙ

Ткачова С.С., кандидат економічних наук, доцент,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7103-9269>
Мосійчук Д.Т., здобувач вищої освіти,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Проблемам, пов'язаним з оцінкою, забезпеченням, підвищенням, управлінням конкурентоспроможністю підприємств,